7/2260 -4-
682

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-1280
Konu : Yazılı Soru Önergesi

16092 28 TEMMUZ 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 07.07.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2260-6129/14764 sayılı yazısı.

Rize Milletvekili Sayın Prof.Dr. Mehmet BEKAROĞLU'nun tarafıma tevcih ettiği, 7/2260-6129 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'ncu maddesi gereği hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur ERSÜMER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(4 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

7/2260 -5-

RİZE MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. MEHMET BEKAROĞLU'NUN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI (7/2260-6129)

683/A

Sorular :

Rize İkizdere Hidroelektrik Santralı, ilçenin sosyal hizmet de verebilen tek kamu kuruluşu olduğu gibi, yegane sanayi kuruluşudur da. İkizdere'li için hem ekonomik açıdan hem de sosyal açıdan Hidroelektrik santralının anlamı çok büyüktür. İşte bu Hidroelektrik Santralı satışa çıkarıldığı ve değerinin çok altında bir fiyata özelleştirilmek istendiği iddia edilmektedir. Santral ilk defa 1997'de satışa çıkarılmış ve Bilgin Elektrik A.Ş.'ye verilmişti. Ancak sözleşmedeki mevcut şartların yerine getirilmesinin mümkün olmadığı gerekçesiyle satış iptal edilmişti.

Çünkü, ilgili sözleşmede santralın kapasitesinin en az yüzde elli arttırılması şart koşulduğundan, santralın ve bölgenin fiziki şartları gereği bunun mümkün olamadığı görülmüştü. Ayrıca, yapacakları rehabilitasyon çalışmaları sonucunda, burada üretilen elektriği devlete, 2.62 sente (o zamanki fiyatla yaklaşık olarak 6000 TL./kW) satacakları, oysa elektriğin o zamanki kurum maliyetinin 500-550 TL/kW olduğu ifade edilerek, burada devletin kW başına en az 5000 TL zarara sokulacağı da iddia edilmişti. Kısacası Devlet kendi ürettiği enerjiyi 12 kat fazla bir fiyatla geri alacaktı. Bölge halkının bu satışa karşı çıkmasıyla satış iptal edilmek durumunda kalınmıştı.

Şimdi aynı santralın, aynı şartlarla ANAP'a yakın işadamlarının kurduğu bir firmaya verilmeye çalışıldığı iddia edilmektedir. Santralı almak isteyen firmanın arkasında ANAP Rize Milletvekili Ahmet KABİL'in olduğu, ANAP Genel Başkanı ve Rize Milletvekili A. Mesut YILMAZ'ın da bu satışa siyasi destek sağladığı ifade edilmektedir. Firma yetkililerinin tepkileri azaltmak için, İkizdere Belediyesi'ne % 5 kar payı vermeyi, bölgedeki muhtarlara da 1000'er dolarlık yardım yapmayı planladıkları iddia edilmektedir. Bizzat ANAP Genel Başkanı A. Mesut YILMAZ'ın TEAŞ Genel Müdürünü arayarak ilgili firmaya yardım edilmesini istediği de iddialar arasındadır. Mevcut Hükümette hem Enerji Bakanlığının hem de Özelleştirme İdaresinin ANAP'lı bakanların yönetiminde olduğu düşünülürse bu iddiaların önem arzettiği ortadadır.

Sözleşmedeki şartların yerine getirilemeyeceği ve devletin zarara sokulacağı gerekçesiyle iptal edilen bir ihalenin, aynı şartlarla başka bir firmaya verilmeye çalışılmasının mantıki bir izahı bulunamamaktadır. Oysa özelleştirme günümüz Türkiye'sinde bir zaruret ve ihtiyaç olarak ortaya çıkmakta, ancak yanlış uygulamalarla hem devlet büyük zararlara uğratılmakta hem de bazı insanlar kayrılarak milletimize haksızlık yapılmakta ve özelleştirmenin karşısına geçmesine neden olmaktadır. 683/B

Bu nedenle:

Soru 1:

Bu santralın, 1997'de Bilgin Elektrik A.Ş.'ye hangi şartlarda satışına karar verilmiştir? Daha sonra bu satış niçin, hangi gerekçelerle iptal edilmiştir.

Cevap 1:

Türkiye Elektrik Kurumu dışındaki kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile görevlendirilmesi hakkındaki 3096 sayılı kanunun 3 ve 5'inci maddeleri uyarınca Rize İli sınırları içerisinde halen TEAŞ Genel Müdürlüğü'nce işletilmekte olan 15 MW kurulu gücündeki mevcut İkizdere Hidroelektrik Santralının işletme hakkını devralıp rehabilite ederek ve kurulu gücünü arttırarak işletmek üzere 4 firma Bakanlığıma başvuruda bulunmuş ve 4 firmaya projeye ilişkin fizibilite raporu hazırlamak üzere izin verilmiştir. Bu 4 firmadan Bilgin Elektrik Üretim İletim Dağtım ve Ticaret A.Ş. ve Yıldızlar Elektrik Ticaret ve Sanayi A.Ş. konuya ilişkin olarak hazırlamış oldukları fizibilite raporlarını Bakanlığıma teslim etmiştir.

Fizibilite raporlarının değerlendirilmesi sonucunda; Teklif Değerlendirme Kurulu, Bilgin Elektrik A.Ş. teklifini uygun bulmuş ve söz konusu firma ile sözleşme görüşmelerine başlanılmıştır. Bilgin Elektrik A.Ş. 15 MW kurulu gücündeki mevcut İkizdere Hidroelektrik Santralını rehabilite etmek ve 20 MW'lık ilave hidroelektrik santral kurmak için yaklaşık 40.000.000 ABD $ yatırım yapmayı taahhüt etmiş olup, yatırım tamamlandığında mevcut santralda 114.7 milyon kWh olan yıllık üretim 213.6 milyon kWh'e çıkacaktır.

Santralın bulunduğu yerin Görev Bölgesi ilan edilmesi ile ilgili olarak 16 Nisan 1998 tarih ve 98/10980 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı alınmıştır. 184

Projenin iptali söz konusu olmayıp, Bilgin Elektrik A.Ş. ile Bakanlığım arasında sözleşme görüşmeleri devam etmektedir.

Soru 2:

İkizdere Hidroelektrik Santralının satışı yeniden gündemde midir? Eğer gündemdeyse bu satış hangi usullerle yapılacaktır?

Cevap 2:

3096 Sayılı Kanuna göre bir proje için fizibilite raporu alındıktan sonra başka bir başvuru kabul edilememektedir. Projeye ilişkin olarak Bilgin Elektrik A.Ş. ile Bakanlığım arasında sözleşme görüşmeleri devam etmektedir.

Soru 3:

İkizdere Hidroelektrik Santralının en az yüzde elli kapasite arttırma şartıyla özelleştirileceği ifade edilmekte, oysa kapasitesinin % 50 artırılmasının hem santralın fiziki şartları nedeniyle hemde bölgenin coğrafı yapısı nedeniyle mümkün olmadığı iddia edilmektedir. Yeni bir kanal açılmasının herhangi anlamının olmayacağı, ancak mevcut su tünelinin epoxi kaplanarak sürtünmenin azaltılması, tünel ağız kodlarının yükseltilerek suyun debisinin arttırılması durumunda mevcut kapasitesinin en fazla % 10 artırılabileceği ifade edilmektedir. Bu iddiaların gerçeklik derecesi nedir? Bu konuda Bakanlık olarak, İkizdere Hidroelektrik Santralının kapasitesinin ne olduğu, ne kadar arttırılabileceği ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?

Cevap 3:

15 MW kurulu güçteki İkizdere Hidroelektrik Santralı halen TEAŞ Genel Müdürlüğü'nce işletilmekte olup, Bilgin Elektrik A.Ş. yapacağı yatırımla 15 MW'lık kurulu güce ilave 20 MW'lık bir santral tesis edecek ve yıllık enerji üretimini

114.7 milyon kWh'den 213.6 milyon kWh'a çıkaracaktır. Söz konusu firmanın hazırladığı fizibilite raporu DSİ, EİEİ ve TEAŞ Genel Müdürlükleri ile birlikte değerlendirilmiş olup, projenin gerçekleştirilmesinde teknik bir sakınca olmadığı belirlenmiştir. 685

Soru 4:

İkizdere Hidroelektrik Santralının, ortakları arasında ANAP Rize Milletvekili Ahmet KABİL, iş adamları Salih MATARACI ve Kemal YARDIMCI'nın da bulunduğu bir firmaya verileceği iddia edilmektedir. Bu iddia doğru mudur? Bu santralın özelleştirilmesi ile ilgili herhangi bir takvim belirlenmiş midir?

Cevap 4:

Projenin iptali söz konusu değildir. İddialarla ilgili olarak Bakanlığımın herhangi bir bilgisi bulunmamaktadır.